

N:o 12.

Af Herr Almquist: Om vidtagande af åtgärd för erhållande af årliga offentliga redogörelser rörande ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas förvaltning m. m.

Bland inrättningar, som afse att för arbetaren och andra obemedlade underlätta tillfället att med deras inskränkta resurser verka för sitt och de sinas sjelfbestånd, intaga, vid sidan af sparbankerna, lifränte- och kapitalförsäkringsanstalterna främsta rummet. Betydelsen af dessa anstalter har ock börjat inom landets alla delar alltmera uppfattas. Under senare sju åren hafva insättningarne hos dem visat en förvånande tillväxt. Insättningsböckernas eller delegarnes antal har från 7,900 vid 1869 års ingång ökat till omkring 90,000 samt behållningen från 2,900,000 till omkring tolf millioner kronor. Denna af små besparingar bildade tillgång — i och för sig ganska anseelig -- erhåller än större betydelse vid erinran derom, att behållningarne, hvilka, enligt medel-beräkning, innestå närmare 40 år, derunder mera än åttadubblas, och att således de nittiotusen delegarne till sitt framtida understöd med tiden hafva att påräkna en tillgång af närmare hundra millioner kronor att successive, det mesta i form af lifräntor, uppbäras.

De besparingar, dessa anstalter redan nu räddat undan förödelse, låta oss ana hvad i framtiden, då tusental från dem komma att uppbära lifräntor, skola förnä uträkta till framkallande af sparsamhet eller bemödanden att tillvarataga den skärf, som ej för tillfällets behof tages i anspråk. Deraf skall kommunernas fattigvård jemväl hemta omedelbar fördel.

Men, mina Herrar, möjligheten af en sådan social reform hvilar på den förutsättning, att dessa anstalter fortfarande hos befolkningen skola blifva i åtnjutande af oförminskadt förtroende. Det är nemligen icke till fyllest att anstalterna väl förvaltas; folket måste ock ega full öfver-

tygelse såväl i detta afseende, som ock derom att de innestående stora kapitalen finnas förräntade mot ofelbara säkerheter, så att för de, så att säga, onyndiga delegarne icke finnes någon anledning till farhåga för deras — ofta med försakelse — sammansparda behållningar.

Just derföre att ränteanstalterna för närvarande icke lemna rum för anmärkning, kan och bör af oss vidtagas åtgärder, som afse framtidens betryggande. En äfven mindre betydlig rubbning i det goda förhållandet skulle störa förtroendet och kunna åstadkomma en ohjelpelig skada.

Det är derföre jag tagit mig friheten påkalla Riksdagens uppmärksamhet på detta ämne, öfvertygad att saken då icke skall blifva lemnad i saknad af det stöd, den omvårdnad, dess framtida utveckling kan kräfvä.

Hvad som för närmaste tiden göres behof torde endast vara en kontrollerande åtgärd och ett offentliggörande af ränteanstalternas ställning och af säkerheten för innestående medel, på sätt af Stockholms ränteanstalt iakttages. Derigenom skulle folket blifva i tillfälle erfara, att deras medel voro väl värdade och mot ofelbar säkerhet förräntade, och såmedelst hvarje anledning till tvifvel i berörda afseende aflägsnas.

På grund af sakens stora nationela betydelse och det erkännande derom, som af Rikets Ständer uttalades redan vid 1845 års riksdag, tar jag mig friheten föreslå,

att Riksdagen må uppdraga åt sina revisorer att årligen, på sätt lämpligt kan anses, inhemta kännedom om ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas förvaltning och om den säkerhet, mot hvilken de hos dem innestående kapital äro förräntade, och derom i sin berättelse till Riksdagens och allmänhetens kännedom meddela underrättelse.

Skulle någon åtgärd för berörda ändamål anses af nöden från Kongl. Maj:ts sida, vågar jag anhålla

det Riksdagen derom må besluta underdånig skrifvelse.

Jag anhåller om remiss häraf till vederbörligt Utskott.

Stockholm den 27 Januari 1876.

G. Fr. Almquist.